

УДК : 330

DOI: 10.18524/2413-9998/2019.3(43).183678

О. В. Церковна,

старший викладач

кафедри менеджменту та інновацій

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна,

e-mail: onu_eu@ukr.net

СИСТЕМНІСТЬ ВПЛИВУ НА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ОСНОВІ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

У статті досліджено системність впливу на управління розвитком промислового комплексу на основі логістичного підходу. Обґрунтовано доведено, що сучасні тенденції розвитку суб'єктів господарювання свідчать про деякі суперечності приватних та державних інтересів, що насамперед стосується соціально-економічних програм розвитку на мезо- та макросередовища, де визначається критичний та найбільш ефективний рівень та горизонт планування, з визначенням ступеня ризиковості. Сформовано модель процесу управління потоковими процесами у промисловому комплексі за умови взаємодії державних та ринкових механізмів. Доведено, що системність впливу на управління розвитком промислового комплексу формується на основі логістичної інфраструктури, яка залежить від географічного розташування суб'єктів господарювання, ступеня впливу державних інституцій, потенціальних можливостей людського капіталу, а також від структури стейкхолдерів відповідного рівня функціонування. Запропоновано впровадження системи логістичної автаркії, яка забезпечує відповідну незалежність в управлінні потоковими процесами на регіональному та макрорівнях.

Ключові слова: логістика; логістична діяльність; промисловий комплекс; національна економіка.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Побудова логістичної платформи з елементами інноваційної спрямованості уможлиблює процедуру формування потужної системи управління потоковими процесами в усіх галузях національної економіки. Загальне та повноцінне задоволення сукупного попиту споживачів за допомогою оптимізації та селективності потокових процесів з використанням матеріальних, сировинних, енергетичних, трудових, фінансових та інших видів ресурсів здійснюється в межах макро- та мезологістичних систем, які характеризуються

високою цілеспрямованістю та враховують вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження останніх тенденцій в міжнародному економічному просторі підтверджує, що інструментальне та методичне забезпечення системи управління відповідними процесами щодо підвищення ефективності матеріальних потоків впливає на стратегічні шляхи розвитку промислового комплексу, враховуючи діючу інфраструктуру та динамічність елементів формування промислової політики.

Функціонування сучасного макроекономічного середовища формує багатоаспектність підходів до дослідження системності впливу на управління розвитком промислового комплексу на основі логістичного підходу, що потребує чіткості визначення та оцінки сегментних складових. Питаннями дослідження теоретико-методичних аспектів присвячені праці зарубіжних та вітчизняних науковців, а саме: Н. Тюріна, Т. Назарчук, Н. Карвацкої, О. Шкодїна, Д. Бауерсокса, Р. Баллоу, М. Окландера, І. Такахара, А. Гаджинського, М. Гордона, С. Карнаухова, В. Копитко, Н. Коніщева, Є. Крикавського, Д. Ламберта, Л. Миротина, В. Николайчука, М. Румянцева, Л. Сергеева, А. Чудакова, Н. Чухрай, С. Боняра, Г. Кучерук, С. Мочерного, О. Сумець, Н. Трушкіна та ін. Але не зважаючи на достатню кількість наукових робіт з визначеної проблематики, існує необхідність суттєвого поглиблення та забезпечення даних дефініцій на основі систематизації та оцінки теоретико-методичних та практичних аспектів.

Постановка завдання. Метою є дослідити фундаментальну основу логістичного підходу в управлінні розвитком промислового комплексу національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку деяких науковців, спрямованість на швидкий розвиток логістики у промисловості в Україні пов'язаний з виявленням причин, які стримують її впровадження у практичну діяльність, до яких можливо віднести:

– відсутність системного державного підходу до проблем логістики, що проявляється у відсутності правової юридичної бази, відсутність високо якісних спеціалістів;

– загальна економічна криза, яка впливає на питання власності, зниження обсягів виробництва, інфляцію тощо;

–логістичний підхід передбачає досить кардинальні зміни в структурі суб'єктів господарювання з переходом до більш гнучких організаційних структур [1].

Сучасні тенденції розвитку суб'єктів господарювання свідчать про деякі суперечності приватних та державних інтересів, що на-самперед стосується соціально-економічних програм розвитку на мезо- та макросередовища, де визначається критичний та найбільш ефективний рівень та горизонт планування, з визначенням ступеня ризиковості. Зазначимо, що у промисловому комплексі управління матеріальними потоками здійснюється на основі територіального розподілу завдань, що підтверджує необхідність регулювання окремих питань на державному рівні, особливо щодо процесу прогнозування точки безповоротності, після якої починаються системні зміни та розбалансованість у макроекономічному середовищі, які здійснюють негативний вплив на життєздатність як окремих суб'єктів господарювання, так й галузей в цілому.

Саме тому формування ефективного інструментального забезпечення системи державних інституцій уможливить не тільки виокремити загальні інтереси в межах логістичного підходу, але й побудувати систему моніторингу, яка знизить рівень ризиковості та негативного втручання в ринкові процеси та механізми. Регулювання та управління макрологістичним потоком з державного та галузевого боку значно підвищує результативність окремих процесів, навіть в умовах глобального кризового становища та зростаючої конкуренції міжнародних компаній.

Побудовані схеми суб'єктів господарювання за умови взаємодії з державними інституціями повинні враховуватись при формуванні загальних аспектів промислової політики країни, застосовуючи при цьому традиційний логістичний інструментарій з елементами інноваційних технологій.

Стратегія розвитку промислового комплексу повинна базуватись на ефективному управлінні матеріальним потоком, враховуючи аспекти національної безпеки та векторіальну спрямованість національної економіки.

Використання сучасних концепцій розвитку промисловості враховує логістичний аспект, який містить не тільки логічні схеми руху матеріальних потоків, але й методи оптимізації ресурсного потенціалу, способи вирішення соціально-економічних, екологічних завдань на мезо- та макрорівнях.

Необхідно підкреслити, що концепція побудови логістичних систем включає такі ключові підходи та напрями дослідження під час створення або аналізу: системний підхід; облік загальних витрат; забезпечення необхідного протоколу сервісу в рамках системи; ефективність системи; адаптивність; наявність неоднорідних зв'язків; емерджентність [2].

Сучасна стратегія розвитку промисловості повинна складатися із сукупності ефективних інструментів та механізмів державного та ринкового характеру, які впливають на функціонування матеріальних потоків та мають логістичний, правовий та економічний аспект. При цьому важливою умовою є дотримання стратегічних цілей і формування системи забезпечення економічної безпеки країни, що можливо забезпечити при застосуванні сучасних методологічних підходів з елементами логістичного підходу, враховуючи цілі та інструменти державного регулювання та промислового сектору національної економіки.

Діагностика та оцінка руху матеріальних потоків базується на релевантній системі принципів та методів державного та ринкового механізмів, з урахуванням факторного середовища, що, в свою чергу, формує стратегію розвитку як окремих суб'єктів господарювання, так й макроекономічного середовища.

Формування системно-перманентного індикатора взаємозв'язку суб'єктів та об'єктів у вигляді інструментів державного регулювання дає можливість побудувати адекватні схеми потокових процесів створення та розподілу матеріального продукту на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Державні інституції для сталого розвитку національної економіки повинні забезпечити модернізацію транспортних шляхів, вузлів, здійснювати підтримку участі національних суб'єктів господарювання у міжнародних проектах, прискорити процес діджи-

талізації інформаційного та комунікаційного забезпечення, що є основою логістичної діяльності промислового комплексу.

Процес управління потоковими процесами у промисловому комплексі за умови взаємодії державних та ринкових механізмів представлений в моделі (рис. 1), який підтверджує факт необхідності регулювання окремих сегментів логістичного сектору з боку державних інституцій, при цьому слід враховувати відповідні інструменти та методи, а також діючі нормативи та важелі.

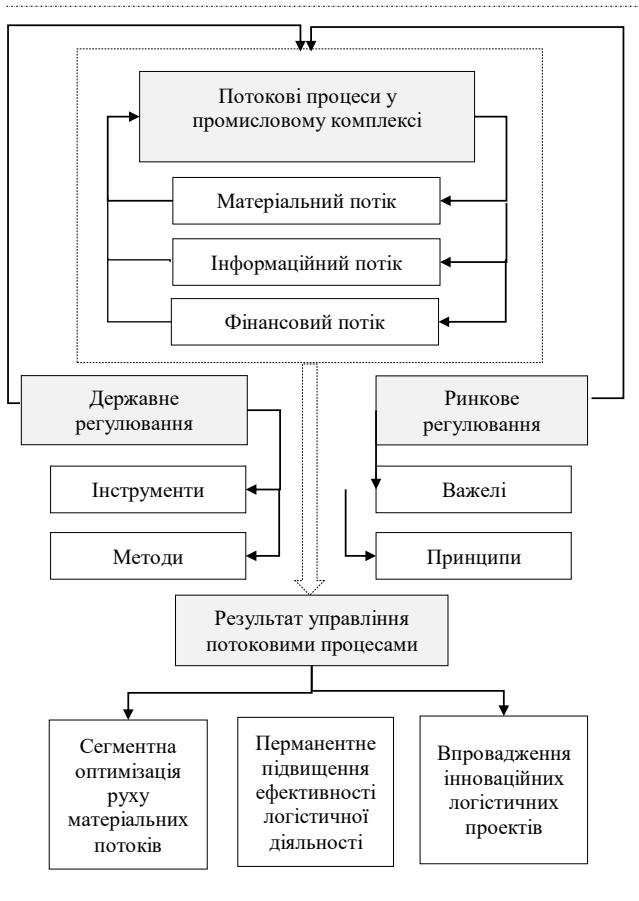

Рис. 1. Модель процесу управління потоковими процесами у промисловому комплексі за умови взаємодії державних та ринкових механізмів

Джерело: сформовано автором.

Результатом адекватного загального та галузевого регулювання потокових процесів, у тому числі матеріального, фінансового, інформаційного, сервісного характеру, можуть бути сегментна оптимізація руху матеріальних потоків, перманентне підвищення ефективності логістичної діяльності, впровадження інноваційних логістичних проектів.

Підкреслимо, що збалансована взаємодія державних регуляторів та ринкових важелів уможливорює реалізацію стратегії розвитку промислового комплексу в межах макроекономічного середовища на основі логістичного підходу. Важливим аспектом розвитку сучасного промислового комплексу є участь суб'єктів господарювання за підтримки держави у міжнародних проектах, які базуються на забезпечені логістичної інфраструктури та впровадженні інноваційних технологій вирішення поставлених завдань.

В свою чергу, інфраструктура є базовим елементом логістичної системи на мезо- та макрорівнях та має суттєвий вплив на економічне зростання промислового комплексу. Але слід підкреслити той факт, що нерівномірно розвинена інфраструктура є значною проблемою не тільки на регіональному, але й на державному рівні, яка потребує всебічної участі та фінансової та організаційної підтримки з боку держави.

Більшість країн, які намагаються підвищити свій соціально-економічний рівень, стикаються з наслідками глобальної економічної кризи, яка ставить під загрозу розвиток та оновлення транспортної інфраструктури за рахунок зниження інвестиційних потоків. З точки зору предметної сутності інфраструктура – це сукупність окремих фізичних об'єктів, чіткого організаційного та системного взаємозв'язку між ними, що забезпечує задоволення потреб стейкхолдерів на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Системність впливу на управління розвитком промислового комплексу формується на основі логістичної інфраструктури, яка залежить від географічного розташування суб'єктів господарювання, ступеня впливу державних інституцій, потенціальних можливостей людського капіталу, а також від структури стейкхолдерів відповідного рівня функціонування, що представлено на рис. 2.

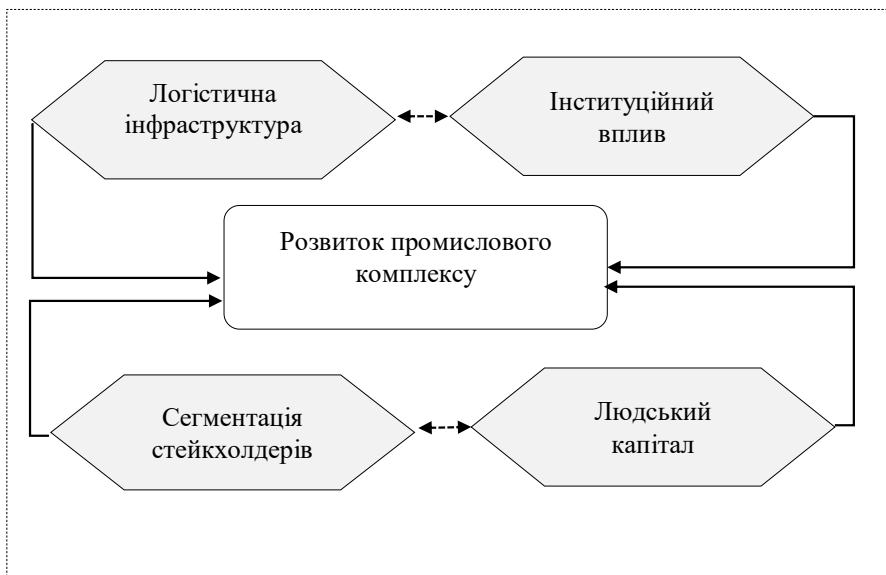

Рис. 2. Системність впливу на управління розвитком промислового комплексу на основі логістичного підходу

Джерело: сформовано автором.

Розвинена концепція логістичної інфраструктури включає в себе транспортний та комунікаційний сегменти, а також компонентні технології забезпечення логістичних систем, які відповідають сучасним вимогам. Векторіальна спрямованість на процес діджиталізації управлінських функцій підкреслює необхідність комп'ютеризованих систем для обробки вхідних та вихідних даних потоків для забезпечення функціонування інтермодальних транспортних мереж. Це перш за все, стосується рівня розвитку транспортних шляхів та вузлів, а саме: аеропортів, річних та морських портів, автотранспортних та залізничних шляхів, обслуговуючих та забезпечуючи об'єктів, якість та стан яких значно знижують потенціальні можливості національної логістичної системи.

Формування мезо- та макрологістичної системи базується на окремих сегментах:

- людському капіталі та потенціалі;
- суб'єктах логістики державного та недержавного сектору;
- транспортній та комунікаційній інфраструктурі;
- системі нормативно-правового забезпечення.

Оцінка географічного сегменту щодо розвитку логістичної системи дає можливість виокремити важливі фактори конкурентоспроможності окремого регіону, проаналізувати, яким чином впливає доступність та розміщення об'єктів промислового комплексу на його загальну результативність та ефективність впровадження програм розвитку мезо- та макросередовища.

Процес удосконалення територіальної доступності надає деякі потенційні переваги для суб'єктів промисловості, адаптуючи їх до сучасних умов функціонування за рахунок зниження певної обмеженості периферичних територій об'єктів, що можливо на основі реформування та децентралізації ресурсів.

Серед основних підходів щодо сутності логістичного управління виділяють наступні: функціональний (логістика постачання, виробнича логістика, розподільча логістика та транспортно-складська логістика); концептуальний (системна інтеграція та синхронізація логістичних потоків з метою оптимізації логістичних витрат); стратегічний (досягнення визначених стратегічних цілей та конкурентних переваг на основі логістики) [3].

Вектор стратегічного розвитку промислового комплексу є системним елементом державної політики, яка забезпечує формування базису взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання на основі інноваційного методологічного підходу.

Результати діагностики та оцінки досвіду реалізації промислової політики свідчать про регулюючу роль держави щодо забезпечення розвитку мезо- та макроекономічного середовища завдяки удосконалення керуваності економіки і відповідних процесів розвитку.

Сучасний логістичний підхід передбачає, що для розвитку промислового комплексу необхідна побудова системи взаємодіючих механізмів та інструментів, які відповідають принципам комплексності, динамічності, транспарентності та синергічності. Вплив ринкових важелів на функціонування руху потоко-

вих процесів на всіх рівнях управління дає можливість впровадити комбіновані інструменти в стратегію розвитку промисловості, враховуючи фактори зовнішнього та внутрішнього середовища та векторіальну спрямованість національної економіки.

Розглядаючи тенденції щодо глобалізації логістичних систем, важливо зосередитись на можливості виконання завдань макрота мезоекономічного рівня за рахунок власного ресурсного, кадрового та фінансового потенціалу.

У зв'язку з цим впровадження системи логістичної автаркії забезпечує відповідну незалежність в управлінні потоковими процесами на регіональному та макрорівнях.

На нашу думку, логістична автаркія – це замкнута система, яка відповідає сучасним вимогам щодо самозабезпеченості ресурсами, транспортною та комунікаційною інфраструктурою та не залежить від зовнішнього економічного середовища або значно знижує та стримує цей вплив.

Автаркія може розглядатися як форма здійснення державного суверенітету, яка базується на відокремленні економіки будь-якої країни від економіки інших країн. При цьому поняття «автаркія» не є протиставленням зовнішньої діяльності держави і не означає повну ізоляцію, це – недопущення чужого зовнішнього управління та господарський суверенітет [4].

Слід підкреслити, що при глобалізації кожна країна не здатна існувати в умовах економічної автаркії (в економічному відношенні автаркія економічної та господарчої відокремленості певної країни або групи країн, що звільняє певну державу від ввезення найважливіших предметів споживання, створення замкнутого самодостатнього господарства. Автаркія означає політичну й економічну незалежність однієї держави від інших; стан замкнутої торгової держави закритої, економічно самодостатньої, ізольованої від решти світу) [5].

Побудова ефективних та функціональних державних інституцій, а також розробка та реалізація економічної політики країни в умовах інтеграції та глобалізації уможлиблює підвищення автономності національної економіки та відповідну соціально-економічну та політичну незалежність.

Незважаючи на функціонування дієвих механізмів макрорівня, до яких можливо віднести нормативно-правове забезпечення, промислову політику, стратегію розвитку країни та ін., необхідною умовою є підвищення ефективності регіонального управління в межах загальної стратегії розвитку промисловості, враховуючи територіальні властивості та потенціальні можливості.

Розробка та впровадження промислової політики держави повинна супроводжуватись нормативно-правовим сегментом, збалансованістю ресурсів та визначенням інтересів окремих груп суб'єктів. Трансформування процесу державного регулювання макроекономічного середовища здійснюється на основі концепції розвитку логістики інституційного характеру, що враховує інтереси не тільки окремих груп, але й галузевих сегментів. Зазначені підходи підтверджують розуміння логістики як автентичного інструментарію регуляторів, який для забезпечення комплексної цільової функції стратегії державного розвитку впливає на управління суб'єктами промисловості, елементами комплексів та галузей за допомогою саме економічної політики.

Концепція логістичного підходу до промислового комплексу є базисом та орієнтиром регулювання економічних процесів на мезо- та макрорівнях. Зазначимо, що проекція інноваційно-орієнтованої економіки повинна віддзеркалювати послідовні процеси матеріального виробництва і розподілу, які в свою чергу залежать від інформаційних, ресурсних та технологічних сегментів, підкреслюючи значущість інформаційно-аналітичного забезпечення та композиційність управління потоковими процесами.

Оцінка стану макросередовища підкреслює, що визначення оптимальних варіантів логістичної діяльності та пріоритетів промислової технології значно підвищує рівень конкурентоспроможності окремих суб'єктів та впливає на загальні соціально-економічні індикатори національної економіки. Мікро- та мезорівень функціонування промислових суб'єктів підсилюється стандартними логістичними методами, але в свою чергу, держава трансформує глобальні потокові процеси, враховуючи системність управління та національні інтереси.

Оцінка стану національної економіки та фактори впливу зовнішнього середовища підкреслюють необхідність створення державою механізмів для входження інновацій в логістичний потік за допомогою відповідного сучасного інструментарію, що, в свою чергу, потребує системності методичного забезпечення державного регулювання потокових процесів у промисловому комплексі.

Трансформація підходів до управління розвиток промислового комплексу спрямована на впровадження інноваційних сегментів управління на основі міжгалузевих зв'язків, а також за допомогою функціонування інтегрованих структур мікро- та мезорівня, які націлені на забезпечення комплексного технічної модернізації не тільки суб'єктів господарювання, але й логістичної інфраструктури, на удосконалення системи управління промисловими активами на базі динамічних телекомунікаційних технологій.

Важливим є не тільки реструктуризація матеріальних об'єктів промислового комплексу, але перебудова свідомості щодо системи управління, в тому числі логістичними процесами за рахунок впровадження та застосування концептуально-нових підходів інструментального забезпечення.

Сегментація методів втручання інтеграційного або автаркічного характеру дає можливість сформувати найбільш ефективний механізм регулювання логістичних процесів, враховуючи галузеві особливості промислового комплексу. Оцінка досвіду технологічно-розвинених країн дає можливість частково впроваджувати інноваційні методи управління потоковими процесами, що удосконалює процес трансформації інформаційних потоків в галузевому і міжгалузевому аспектах та підвищує результативність логістичної діяльності, як на мікро-, так й на мезо- та макрорівнях.

Першочерговим етапом на шляху інноваційного розвитку макроекономічного середовища повинні бути інтеграційні процеси галузевого характеру, які відрізняються композиційністю та синергетичністю, підтримуються відповідними державними інструментами за умови урахування ринкових механізмів, що посилює ефективність, у тому числі логістичної діяльності промислового комплексу.

Висновки та пропозиції. Таким чином, забезпечення системи управління розвитком промислового комплексу базується на взаємодії державних та ринкових механізмів, що підвищує ефективність впливу на суб'єкти мікро- та мезорівня. Застосування логістичного підходу до вирішення окремих завдань соціально-економічного та промислового розвитку уможливорює отримання динамічних зрушень щодо галузевих сегментів, враховуючи процеси глобалізації та інтеграції макроекономічного середовища. Системність впливу на управління розвитком промислового комплексу здійснюється на основі логістичної інфраструктури, яка залежить від географічного розташування суб'єктів господарювання, ступеня впливу державних інституцій, а також потенціальних можливостей людського капіталу. Вирішення проблем трансформації та модифікації транспортних шляхів та вузлів забезпечує ефективність логістичної діяльності як галузевого, так й макроекономічного рівня.

Список використаної літератури

1. Россинська Л. В. Сутність та характеристика логістичного підходу підприємств машинобудування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 24. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2016/22.pdf. (звернення 24.08.2019)
2. Перезовова І. В., Сакун А. Ж. Логістична концепція виробничо-промислового підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 14 (2). С. 58-64.
3. Тюріна Н. М., Назарчук Т. В., Карвацка Н. С., Шкодіна О. С. Управління логістичними процесами на промислових підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 5. Т. 1. С. 161-169.
4. Кундєєва Г. О. Інтеграційна модель забезпечення продовольчої безпеки за принципами автаркії. *Вісник Черкаського університету*. 2017. № 4 (1). С. 40-47
5. Тютюнникова С. В., Микитась В. В. Економічний суверенітет в умовах глобалізації: зміст та особливості модифікації. *Ефективна економіка*. 2016. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4947> (звернення 24.08.2019)

Стаття надійшла 13.10.2019 р.

А. В. Церковная,

старший преподаватель

кафедры менеджмента и инноваций

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,

Французский бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Украина,

e-mail: onu_eu@ukr.net

СИСТЕМНОЕ ВЛИЯНИЕ НА УПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЕМ ПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА НА ОСНОВЕ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА

В статье исследовано системное влияние на управление развитием промышленного комплекса на основе логистического подхода. Обоснованно доказано, что современные тенденции развития субъектов хозяйствования свидетельствуют о некоторых противоречия частных и государственных интересов, прежде всего касается социально-экономических программ развития на мезо и макросреды, где определяется критический и наиболее эффективный уровень и горизонт планирования, с определением степени рискованности. Сформирована модель процесса управления потоковыми процессами в промышленном комплексе при взаимодействии государственных и рыночных механизмов. Доказано, что системность влияния на управление развитием промышленного комплекса формируется на основе логистической инфраструктуры, которая зависит от географического расположения субъектов хозяйствования, степени влияния государственных институтов, потенциальных возможностей человеческого капитала, а также от структуры стейкхолдеров соответствующего уровня функционирования. Предложено внедрение системы логистической автаркии, которая обеспечивает соответствующую независимость в управлении потоковыми процессами на региональном и макроуровнях.

Ключевые слова: логистика; логистическая деятельность; промышленный комплекс; национальная экономика.

O. V. Tserkovna,

of Economics and Management Department

of Odessa I. I. Mechnikov National University

24/26 Frantsuzkyi bulvar, Odessa, 65058, Ukraine,

e-mail: onu_eu@ukr.net

SYSTEMIC IMPACT ON MANAGEMENT OF INDUSTRIAL COMPLEX DEVELOPMENT BASED ON LOGISTIC APPROACH

The article investigates the systematic influence on managing the development of an industrial complex on the basis of logistic approach. It is substantiated that the current tendencies of development of economic entities testify to some contradictions of private and state interests, first of all concerning socio-economic programs of development on meso and macroenvironment, which determine the critical and most effective level and horizon of planning, determining the degree of riskiness. The model of process flow management in an industrial complex under conditions of interaction of state and market mechanisms has been formed. It is proved that the systematic influence on the development management of an industrial complex is formed on the basis of logistical infrastructure, which depends on the geographical location of economic entities, the degree of influence of state institutions, potential human capital, as well as on the structure of stakeholders at the appropriate level of functioning.

The methodological basis of the article is a set of methods, including methods of scientific cognition, analysis and synthesis, systematization and scientific abstraction. The scientific basis of the conducted research is the scientific works of domestic and foreign scientists in the field of logistics.

The provision of the industrial complex development management system is based on the interaction of state and market mechanisms, which increases the efficiency of influence on the micro- and meso-entities. Applying a logistical approach to solving specific problems of socio-economic and industrial development makes it possible to obtain dynamic shifts in the sectoral segments, taking into account the processes of globalization and integration of the macroeconomic environment. The systematic influence on the development management of an industrial complex is carried out on the basis of logistical infrastructure, which depends on the geographical location of economic entities, the degree of influence of state institutions, as well as the potential human capital. Solving the problems of transformation and modification of transport routes and interchanges ensures the efficiency of logistical activity at both industry and macroeconomic level.

Practical importance of the introduction of a logistical autarky system, which provides appropriate independence in managing the flow processes at the regional and macro levels, is proposed.

Keywords: logistics; logistic activity; industrial complex; national economy.

References

1. Rossynska, L. V. (2016). Sutnist ta kharakterystyka lohistychnoho pidkholu pidprijemstv mashynobuduvannia [Essence and characteristics of the logistic approach of car building enterprises]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. – Investments: practice and experience, 24. Retrieved from : http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2016/22.pdf. [In Ukrainian].
2. Perevozova, I. V. & Sakun, A. Zh. (2017). Lohistychna kontseptsiiia vyrobnycho-promysloвого pidprijemstva [Logistic concept of industrial and industrial enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo*. – *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*, Issue 14 (2), Pp. 58-64. [In Ukrainian].

3. Tiurina, N. M., Nazarchuk, T. V., Karvatska, N. S. & Shkodina O. S. (2018). Upravlinnia lohistychnymy protsesamy na promyslovykh pidpriemstvakh [Management of logistic processes at industrial enterprises]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. – Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic sciences*, 5, Vol. 1, Pp. 161-169. [In Ukrainian].
4. Kundieieva, H. O. (2017). Intehratsiina model zabezpechennia prodovolchoi bezpeky za pryntsypamy avtarkii [Integration model of food security based on autarky principles]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. – Bulletin of Cherkasy University*, 4 (1), Pp. 40-47. [In Ukrainian].
5. Tiutiunykova, S. V. & Mykytas, V. V. (2016). Ekonomichniyi suverenitet v umovakh hlobalizatsii: zmist ta osoblyvosti modyfikatsii [Economic sovereignty in the context of globalization: the content and features of modification]. *Efektivna ekonomika. – Efficient economy*, 5. Retrieved from : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4947> [In Ukrainian].